

**Katolícka spojená škola sv. Vincenta de Paul
o. z. Gymnázium sv. Vincenta de Paul, Levice**

**Plán práce koordinátora výchovy k ľudským právam v školskom roku
2017/2018**

Pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2017/2018

Výchovu a vzdelávanie k ľudským právam definujeme ako proces výchovy, pokus o rozšírenie informovanosti, zameraný na vytváranie všeobecnej kultúry, spomínajúcej ľudské práva prostredníctvom vštepovania vedomostí a zručností, ako aj formovania postojov, ktoré sa zameriavajú na:

- zvýšenie rešpektovania ľudských práv a základných slobôd, úplný rozvoj osobnosti a ponímanie ľudskej dôstojnosti,
- diskusiu o aktuálnych problémoch spoločnosti (najmä extrémizmus, imigrácia, vplyv médií a osobitne sociálnych médií na vytváranie postojov, korupcia a klientelizmus) a tým rozvíjať kritické myslenie a občianske kompetencie s dôrazom na budovanie osobnostných postojov a hodnôt v duchu humanizmu, tolerance a demokracie, (1.5.2)
- propagáciu porozumenia tolerance, rovnosti šancí a priateľstva medzi národmi, ako aj rasovými, národnostnými, etnickými, náboženskými a jazykovými skupinami, a tým predchádzať všetkým formám diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu, intolerance a rasizmu
- ochranu a rešpektovanie ľudských práv pre každého občana krajiny,
- informovanie žiakov o opčných protokoloch k Dohovore o právach dieťaťa,
- hlásanie myšlienky nezávislosti, neoddeliteľnosti a všeobecnej platnosti ľudských práv,
- podporovanie tvorby pedagogických dokumentov týkajúcich sa problematiky ľudských práv,
- poskytovanie informácií o inštitúciách a mimovládnych neziskových organizáciách pôsobiacich v oblasti ochrany ľudských práv (verejný ochranca práv, prokuratúra, komisár pre deti) a o možnosti vykonávať dobrovoľnícku činnosť v lokalite školy, komunite, regióne. (1.5.4.1),
- podporovanie tvorby analýz o trvalých, ako aj aktuálnych problémoch, týkajúcich sa problematiky ľudských práv, ktoré vyústia do ich riešenia v zhode so štandardom ľudských práv.

Hlavné úlohy a ciele

- výchovu k ľudským právam v triede a škole usmerňovať tak, aby sa stala integrálnou súčasťou celoživotného procesu podpory a ochrany ľudských práv, aby podporila hodnotu človeka ako ľudského jedinca a rozvoj medziľudských vzťahov v demokratickej spoločnosti,
- osvojiť si primerané vedomosti a zručnosti,
- formovať postoje, ktoré sú dôležité na podporovanie ľudskej dôstojnosti informovanej a nezávislej participácie na vývoji demokratickej spoločnosti, a to v súlade s hodnotami, ako sú ľudské práva, rovnosť, pluralita a spravodlivosť,
- podporiť hodnotu človeka ako ľudského jedinca a rozvoj medziľudských vzťahov v spoločnosti,
- osvojiť si všeobecné poznatky a vedomosti veku primeranou formou od intuitívneho a zážitkového osvojenia až po kognitívne poznatky a vedomosti a naopak, od pochopenia pojmov a poznatkov, po zručnosti a ich aplikácie do každodenného života,

- zapájať sa do Olympiády ľudských práv (1.5.4.1),
- zapájať deti a žiakov do aktivít v oblasti výchovy k ľudským právam organizovaním besied, súťaží, stretnutí, tematických výstav, návštev divadelných predstavení s tematikou ľudských práv (1.5.4.1),
- viesť žiakov k aktívnej účasti pri kreovaní žiackej školskej rady a podporovať participáciu žiakov a ich zákonných zástupcov na tvorbe školského poriadku; pristupovať dôsledne k napĺňaniu výchovy k ľudským právam,
- venovať zvýšenú pozornosť zaradeniu tém UNESCO (pamiatky a ich ochrana a pod.) do vyučovacieho procesu. (1.5.7),
- monitorovať, koordinovať, metodicky usmerňovať výchovu pre ľudské práva v škole,
- vytvárať priaznivé multikultúrne prostredie v školách (prostredníctvom chápaného a kritického spôsobu štúdia jednotlivých kultúr napomôcť žiakom porozumieť iným kultúram),
- poskytnúť deťom a mládeži informácie o ľudskoprávných a advokátskych organizáciách a mimovládnych neziskových organizáciách pôsobiacich v tejto oblasti a v tejto súvislosti aj o možnosti vykonávať dobrovoľnícku činnosť v lokalite školy/komunit/regiónu (1.5.4.1),
- spolupracovať s vedením školy a triednymi učiteľmi,
- zameriavať sa na eliminovanie problémov segregácie rómskych žiakov v škole,
- vytvárať priaznivé multikultúrne prostredie v školách,
- veku primeraným spôsobom informovať žiakov o zmysle a príslušných ustanoveniach Opčného protokolu k Dohovoru o právach dieťaťa o predaji detí, detskej prostitúcii a detskej pornografii, Opčného protokolu k Dohovoru o právach dieťaťa o účasti detí v ozbrojených konfliktách, Opčného protokolu o procedúre oznámení, o Dohovore Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním detí a Dohovore o právach osôb so zdravotným postihnutím (1.5.4.1) .

Hlavné metódy a formy práce:

V treťom a vo štvrtom ročníku sa výchova k ľudským právam realizuje v predmetoch občianska náuka a spoločenskovedný seminár a v ostatných ročníkoch v rámci dejepisu a ostatných vyučovacích hodín, besied a triednických hodín:

- rozhovory, zážitkové metódy, exkurzie,
- zreteľ na dostatočné informovanie o právach, ale aj o povinnostiach žiakov školy,
- využitie manuálu KOMPAS – manuál výchovy mládeže k ľudským právam, zverejnený na www.iuventa.sk v časti Projekty – ľudské práva (1.5.4.1),
- zapájanie sa do aktivít 6. cyklu Štruktúrovaného dialógu s mladými ľuďmi – (www.strukturovanydialog.sk) a využitie výsledkov z jeho 5. cyklu (1.5.4.1),
- vhodné využitie tematiky ľudských práv vo všetkých vyučovacích predmetoch,
- práca na triednických hodinách - zužitkovanie výsledkov Analýzy súčasného stavu výchovy a vzdelávania k ľudským právam v regionálnom školstve (1.5.4.1),
- práca s internetom a vôbec aktuálnym mediálnym obsahom (napr. kampaň „Keď vyrastiem“),
- nástenky a výstavy žiackych prác,
- využiť informácie, podporné materiály (videometodiky a publikácie) na inšpiráciu pri začleňovaní globálneho vzdelávania do obsahu rôznych vyučovacích predmetov zverejnených na www.globalnevzdelavanie.sk a www.iuventa.sk (1.5.7),
- v súlade s Koncepciou boja proti extrémizmu na roky 2015 – 2019 využitie metodického listu s odporúčaniami a metodickými ukážkami zameranými na multidisciplinárny prístup v procese identifikovania znakov radikalizácie mládeže,
- aktivity zamerané na riešenie konfliktov a prosociálne správanie,
- monitorovanie správania žiakov a dodržiavanie práv - využitie informácií a záverov z výskumu zameraného na výchovu k ľudským právam v školskom a rodinnom prostredí zverejneného na adrese http://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedeckakniznica/informacie-skolstva/vyskumy-a-prevencia/vyskumy-mladeze.html?page_id=10281. (1.5.4.1)

Mesačné plány výchovy k ľudským právam

SEPTEMBER

- príprava aktivít pre triednych učiteľov s možnosťou ich realizácie na triednických hodinách

1. september – Deň Ústavy SR

9. september - Deň obetí holokaustu a obetí rasového násillia

19. september – Medzinárodný deň mieru

K pamätným dňom sa pripravlia nástenky v triedach, podajú informácie na hodinách OBN, DEJ. Na triednických hodinách sa venuje pozornosť Vnútornému poriadku školy, pravidlám správania sa žiakov v triedach.

OKTÓBER

- *návšteva koncentračného tábora v Osvienčime*

17. október – Medzinárodný deň za odstránenie chudoby

24. október – Deň OSN

28. október – Deň vyhlásenia samostatného štátu Čechov a Slovákov

31. október – Deň UNICEF

Významné dni priblížiť prostredníctvom násteniek, na vyučovacích hodinách, na triednických hodinách.

NOVEMBER

- *návšteva divadelného predstavenia *My sme tu doma!*, poukazujúceho na rôzne formy extrémizmu*

- *príprava a realizácia školského kola Olympiády ľudských práv*

4. november - Deň podpísania Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv

20. november 1959 - Deklarácia práv dieťaťa

20. november 1989 - Dohovor o právach dieťaťa

9. november - Medzinárodný deň boja proti fašizmu a proti antisemitizmu

10. november – Svetový deň využívania vody pre mier a rozvoj

16. november - Medzinárodný deň tolerancie

17. november – Deň boja za slobodu a demokraciu

20. november - Svetový deň detí

Realizovať aktivity na triednických hodinách, informovať prostredníctvom nástenky, téme venovať pozornosť na hodinách OBN a DEJ.

17. – 25. november – Medzinárodný týždeň vzdelávania

Práca s talentovanými žiakmi – podať informácie na pedagogickej rade, spolupráca so špeciálnym pedagógom školy, práca na triednických hodinách v rámci štvrtročného priebežného hodnotenia.

Vyhodnocovanie práce so žiakmi s individuálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a žiakmi vyžadujúcimi osobitú starostlivosť, problematiku prerokovať na zasadnutí predmetovej komisie a na pedagogickej rade.

DECEMBER

- *príprava víťaza školského kola OLP na krajské kolo OLP*

1. december – Svetový deň boja proti AIDS

10. december - Deň ľudských práv

11. december – Svetový deň ľudstva

Významné dni priblížiť prostredníctvom násteniek, na vyučovacích hodinách, na triednických hodinách.

JANUÁR

- príprava víťaza školského kola OLP na krajské kolo OLP

1. január – Svetový deň mieru

6. január – Svetový deň vojnových sirôt

27. január – Medzinárodný deň pamiatky obetí holokaustu

28. január – Svetový deň mobilizácie proti jadrovej vojne

Významné dni priblížiť prostredníctvom násteniek, na vyučovacích hodinách, na triednických hodinách.

FEBRUÁR

8. február – krajské kolo OLP vo Vrábľoch

22. február – Európsky deň obetí zločinu

Významný deň priblížiť prostredníctvom násteniek, na vyučovacích hodinách, na triednických hodinách.

MAREC

13. marec – prednáška Prevencia agresivity a šikanovania

13. marec – prednáška Podpora zdravého životného štýlu a duševného zdravia

2. marec – Deň boja spisovateľov za mier

21. marec – Medzinárodný deň boja za odstránenie rasovej diskriminácie

25. marec – Deň zápasu za ľudské práce

Významné dni priblížiť prostredníctvom násteniek, na vyučovacích hodinách, na triednických hodinách.

APRÍL

- zapojenie sa do výtvarnej súťaže (video, výtvarné dielo) Rodina a základné ľudské právo na život

4. apríl – Medzinárodný deň bez násilia

13. apríl – Deň nespravodlivo stíhaných

20. apríl – Medzinárodný deň slobody tlače

22. apríl – Deň Zeme

Významné dni priblížiť prostredníctvom násteniek, na vyučovacích hodinách, na triednických hodinách.

MÁJ

- návšteva súdneho pojednávania na okresnom súde v Leviciach so žiakmi 3. ročníka

1. máj – Sviatok práce

3. máj – Svetový deň slobody tlače

5. máj - Deň Európy
8. máj - Deň víťazstva nad fašizmom
25. máj – Deň nezvestných detí
29. máj – Medzinárodný deň príslušníkov mierových misií OSN

Významné dni priblížiť prostredníctvom násteniek, na vyučovacích hodinách, na triednických hodinách.

JÚN

1. jún - Medzinárodný deň detí
4. jún - Medzinárodný deň nevinných detských obetí agresie
12. jún – Svetový deň proti detskej práci
20. jún - Medzinárodný deň utečencov
26. jún – Medzinárodný deň OSN na podporu obetí týrania

Významné dni priblížiť prostredníctvom násteniek, na vyučovacích hodinách, na triednických hodinách.

Vyhodnotenie výchovy k ľudským právam v školskom roku 2017/2018.

Plán činnosti je otvorený, priebežne sa bude dopĺňať a aktualizovať na základe ďalších podnetov. Súčasťou plánu sú aj duchovné cvičenia žiakov, ktoré sa budú realizovať podľa potreby.

Očakávané výsledky:

„Možno sme sa všetci narodili vedomí si svojich práv, iba si to musíme pripomenúť.“ Porozumieť ľudským právam sa dá najlepšie prostredníctvom vlastného zážitku, takúto možnosť poskytuje každodenný život v škole. Očakávame, že učitelia budú viesť žiakov k pochopeniu podstaty takých abstraktných pojmov, ako sú sloboda, tolerancia, česťnosť a pravda. Predsudky sú často dôvodom na odopieranie ľudských práv niektorým žiakom. Učitelia si budú všímať, či sa žiaci medzi sebou nenazývajú opovrhlivými prezývkami, hanlivo nepomenúvajú spolužiakov iných etnických skupín a v prípade, že k takýmto situáciám dôjde, budú ich riešiť. Triednické hodiny budú dôležitým krokom pri ovplyvňovaní atmosféry školy v prospech ľudských práv. Učitelia budú vytvárať prostredie, v ktorom sa žiaci cítia bezpečne a podelia sa o svoje pocity a názory, t. j. prostredie, v ktorom sú rešpektované ich práva. Očakávame, že ponúknuté aktivity budú využité v prospech rozvoja kľúčových kompetencií žiakov, v prospech výchovy k ľudským právam.

V Leviciach 31. 8. 2017

Spracovala: PhDr. Monika Podskalková
koordinátorka výchovy k ľudským právam